

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 103/2017-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Jany Baricovej a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDAKČNÝ KOTIČKA], [REDAKČNÝ KOTIČKA], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, ktorou namieta porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 336/2013, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ KOTIČKA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 336/2013 porušené boli.

2. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDAKČNÝ KOTIČKA] trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Ivety Rajtákovovej, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 103/2017 zo 14. februára 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „žalobkyňa“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 336/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«Dňa 25. 10. 2010 podala sťažovateľka, osobne do podateľne Okresného súdu Košice II, žalobu na ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Uvedené konanie bolo na Okresnom súde Košice II vedené pod sp. zn. 42 C/160/2010.

Uznesením sp. zn. 42 C/160/2010 zo dňa 7. 2. 2011 bolo, na základe žiadosti sťažovateľky, ustanovené Centrum právnej pomoci ako zástupca na zastupovanie v tomto konaní.

Dňa 1. 12. 2012 podala sťažovateľka sťažnosť predsedovi Okresného súdu Košice II, v ktorej sa sťažovala na prietahy v konaní, pretože od podania žaloby dňa 25. 10. 2010 súd nevykonal žiadne úkony vo veci samej.

Dňa 12. 12. 2012 vo veci konajúca sudkyňa vyjadrila pochybnosti o svojej nezaujatosti vo veci a navrhla Krajskému súdu v Košiciach, aby vec prideliť inému sudcovi.

Krajský súd v Košiciach svojim uznesením zo dňa 14. 3. 2013 sp. zn. 14 NcC/8/2013 rozhodol tak, že vo veci konajúca sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci.

Dňa 23. 5. 2013 podala sťažovateľka predsedovi Okresného súdu Košice II opätovne sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 42C/160/2010.

Na deň 3. 6. 2013 vytýčil Okresný súd Košice II pojednávanie, ktoré bolo odročené na deň 15. 7.2013.

Podaním zo dňa 7. 7. 2013, doručeným súdu dňa 12. 7. 2013, sťažovateľka, okrem iného, navrhla, aby boli z prejednávania a rozhodovania v uvedenej veci vylúčení všetci sudcovia Okresného súdu Košice II.

Pojednávanie nariadené na deň 15. 7. 2013 bolo z dôvodu podanej námietky zaujatosti odročené na neurčito.

Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 6 NcC/23/2013 zo dňa 30. 9. 2013 vylúčil z prejednávania a rozhodovania v uvedenej veci sudcov Okresného súdu Košice II a vec prikázal Okresnému súdu Košice I.

Na základe vyššie uvedeného rozhodnutia krajského súdu bol spis dňa 26. 11. 2013 odstúpený z Okresného súdu Košice II na Okresný súd Košice I.

Uvedenému konaniu bola na Okresnom súde Košice I pridelená sp. zn. 39 C/336/2013.

Pojednávanie nariadené Okresným súdom Košice I na deň 15. 4. 2014 bolo z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne odročené na neurčito.

Ďalšie pojednávanie okresný súd nariadil na deň 23. 9. 2014, na pojednávaní bol oboznámený obsah spisu a pojednávanie bol odročené na deň 16. 12. 2014.

Napriek tomu, že na pojednávaní predložil právny zástupca sťažovateľky návrhy na vykonanie dokazovania a súd aj odročil uvedené pojednávanie „za účelom ďalšieho dokazovania“, z obsahu spisu je zrejmé, že súd v období medzi pojednávaním dňa 23. 9. 2014 a pojednávaním nariadeným na deň 16. 12. 2014 nevykonal žiadne úkony smerujúce k vykonaniu dokazovania, nepredvolal právnym zástupcom sťažovateľky navrhovaných svedkov.

Pojednávanie zo dňa 16. 12. 2014 bolo odročené na deň 24. 3. 2015 z dôvodu potreby výsluchu navrhovateľky a vykonania ďalších dôkazov.

Na pojednávaní nariadenom na deň 24. 3. 2015 právna zástupkyňa sťažovateľky prečítala súdu emaily sťažovateľky, v ktorých sťažovateľka namietala zaujatosť Okresného súdu Košice I z dôvodu, že na súde dlhé roky pracovala, a z tohto dôvodu bolo pojednávanie odročené na neurčito.

Úradným záznamom zo dňa 15. 6. 2015 sa súd s prednesenou námietkou zaujatosti vysporiadal tak, že vzhľadom na skutočnosť, že nespĺňa náležitosti v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, nepredložil ju odvolaciemu súdu a rozhodol, že bude vytýčený termín pojednávania.

Pojednávanie bolo vytýčené na deň 23. 2. 2016 a bolo odročené na deň 22. 3. 2016, z dôvodu kolízie termínu pojednávania s termínom iného pojednávania právnej zástupkyne sťažovateľky a nesúhlasu sťažovateľky so substitúciou.»

3. Právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní z 1. apríla 2016 doručenom ústavnému súdu 5. apríla 2016 okrem iného uviedla:

„Podľa informácie sťažovateľky, na pojednávaní Okresného súdu Košice I nariadenom na deň 22. 3. 2016 vo veci sp. zn. 39 C/336/2013 súd nevykonal žiadne dôkazy navrhnuté sťažovateľkou, rovnako sa nezaoberal námietkou zaujatosti voči všetkým sudcom košických súdov a žalobu sťažovateľky zamietol.

Vzhľadom na postup súdu na pojednávaní konanom dňa 22. 3. 2016 ide o ďalší prejav neefektívneho, nesústreďeného a so zákonom nesúladného postupu súdu, keďže dôkazná, ani procesná situácia sa počas celého konania na Okresnom súde Košice I nezmenila a nie je možné si vysvetliť z akého dôvodu takéto rozhodnutie súdu si vyžiadalo čas od 26. 11. 2013.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní a prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci

bez zbytočných prietáhov. Zároveň sťažovateľka požaduje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 10 000 € a úhradu trov konania.

5. Okresný súd na základe výzvy ústavného súdu zaujal k sťažnosti stanovisko vo vyjadrení sp. zn. 1 SprV/417/2016 doručenom ústavnému súdu 14. októbra 2016, v ktorom okrem iného uviedol:

„Na základe vyššie uvedeného som dospel k záveru, že sťažnosť je absolútne nedôvodná. Žalobkyňa sa nezúčastnila ani jedného pojednávania, viackrát namietala zaujatosť sudcov Okresného súdu Košice II, Košice I a dokonca aj sudcov Okresného súdu Košice – okolie. Sama svojím správaním spôsobila, že predmetné konanie od 25.10.2010 ešte nie je právoplatne skončené.“

6. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti z 10. októbra 2016 bol aj tento prehľad procesných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania:

„Konanie v predmetnej veci sa pôvodne začalo na Okresnom súde Košice II. Sťažovateľka v konaní vystupuje na procesnej strane žalobcu. Sťažovateľka sa podaným návrhom domáhala od žalovanej [REDAKOVANÉ] náhrady škody za poškodenie jej dobrého mena vo výške 99.581,76 EUR. Zároveň požiadala o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov a postupne vždy na výzvu súdu doručovala podklady potrebné na rozhodnutie o tejto jej žiadosti.

Uznesením č.k. 42C/160/2010-26 z 10.1.2011 súd priznal žalobkyňi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Následne súd začal vykonávať prípravu pred nariadením pojednávania podľa § 114 O.s.p.

Uznesením č.k. 42C/160/2010-39 zo 7.2.2011 súd ustanovil žalobkyňi zástupcu na zastupovanie v predmetnom konaní.

Dňa 31.3.2011 sudkyňa [REDAKOVANÉ] vzniesla námietku zaujatosti v predmetnej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa je bývalou zamestnankyňou Okresného súdu Košice II, po vyjadrení sa všetkých sudcov tohto súdu Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 14NcC/8/2013-66 zo 14.3.2013 rozhodol, že sudkyňa [REDAKOVANÉ] nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v tejto veci.

Prvé pojednávanie vo veci súd nariadil na 3.6.2013. Toto pojednávanie bolo na žiadosť žalobkyne (cítila sa zle) odročené bez prejednaní veci na 15.7.2013.

Na pojednávanie nariadené na 15.7.2013 sa nedostavila žalobkyňa, ktorá v písomnom podaní vo veci z 12.7.2013 vznesla námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Okresného súdu Košice II.

Spis bol dňa 26.7.2013 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach. Krajský súd uznesením č.k. 6NcC/25/2013-96 z 30.9.2013 rozhodol, že vymenovaní sudcovia Okresného súdu Košice II sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci a prikázal vec na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Košice I. Spis bol tunajšiemu súdu postúpený 28.11.2013. Vec bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi

Súd nariadil vo veci pojednávanie na 15.4.2014. Z dôvodu práceneschopnosti sudkyne bolo pojednávanie odročené na neurčito.

Ďalší termín pojednávania súd nariadil na 23.9.2014. Žalobkyňa sa pre práceneschopnosť pojednávania nezúčastnila a súd z tohto dôvodu pojednávanie odročil na 24.3.2015 (správne odročené na 16. december 2014, pozn.).

(Pojednávanie uskutočnené 16. decembra 2014 bolo odročené na 24. marec 2015 na účel výsluchu navrhovateľky, pozn.)

Na pojednávanie nariadené na 24.3.2015 sa nedostavila žalobkyňa, ktorá prostredníctvom právneho zástupcu oznámila, že má problémy so zubami a zároveň požiadala právneho zástupcu, aby tlmočil súdu jej námietku zaujatosti konajúcej sudkyne. Právny zástupca žalobkyne (správne má byť právny zástupca odporcu, pozn.) na pojednávani uviedol, že zvažuje podanie podnetu na Centrum právnej pomoci na odňatie splnomocnenia na zastupovanie z dôvodu, že žalobkyňa sa opakovane odmieta zúčastňovať súdnych pojednávani. Súd pre neprítomnosť žalobkyne a vznesenú námietku zaujatosti odročil pojednávanie na neurčito.

Vznesenú námietku zaujatosti sudkyňa vyhodnotila tak, že nespĺňa zákonné náležitosti, preto na ňu nebude prihliadať a nariadila vo veci pojednávanie na 23.2.2016. Dňa 19.2.2016 právna zástupkyňa žalobkyne požiadala súd o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávani v inej veci a tiež z dôvodov na strane žalobkyne.

Pojednávanie súd odročil na 22.3.2016.

Na pojednávanie dňa 22.3.2016 sa nedostavila žalobkyňa a opätovne prostredníctvom právnej zástupkyne vzniesla námietku zaujatosti všetkých sudcov Okresného súdu Košice I a Okresného súdu Košice - okolie. Súd po vyhodnotení námietky zaujatosti a prejednaní veci vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Proti rozsudku podala odvolanie žalobkyňa a spis bol dňa 7.10.2016 predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu.“

Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu okresného súdu zistil, že ostatným úkonom vo veci bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 433/2016 z 2. februára 2017 (okresnému súdu zaslaný 13. februára 2017), ktorým krajský súd vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil rozsudok okresného súdu z 22. marca 2016, vo výroku o trovách konania ho zmenil tak, že stranám sporu právo na náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal a stranám nepriznal ani právo na náhradu trov odvolacieho konania. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 24. februára 2017.

7. K vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti sťažovateľka zaujala stanovisko prostredníctvom právnej zástupkyne, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 9. novembra 2016 a v ktorom uviedla:

«... K chronológii uvedenej vo vyjadrení okresného súdu sťažovateľka chce dať do pozornosti predovšetkým skutočnosť, že v čase keď bola vec Krajským súdom v Košiciach prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Košice I (spis bol doručený súdu 28. 11. 2013), konanie prebiehalo na Okresnom súde Košice II už viac než tri roky.

6. Počas tejto doby uplynulo viac než päť mesiacov od podania žaloby sťažovateľkou a pridelenia veci sudkyňi tohto súdu do vyhlásenia tejto sudkyne, že sa cíti vo veci zaujatá, pričom dôvodom na jej vylúčenie bola skutočnosť, že žalobkyňu (sťažovateľku) osobne pozná.

7. Vzhľadom na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. 9. 2013, ktorým boli vylúčený sudcovia Okresného súdu Košice II z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci, nemožno považovať za sporné, že akékoľvek úkony v predmetnom konaní

vykonané sudkyňou Okresného súdu Košice II nemožno považovať za zákonné, keďže neboli vykonané zákonnou sudkyňou. [REDAKOVANÉ], rovnako ako všetci ostatní sudcovia Okresného súdu Košice II boli už označeným rozhodnutím krajského súdu vylúčení...

11. Aj keď je pravdou, že za priebeh konania do 28. 11. 2013, kedy bol spis predložený Okresnému súdu Košice I, tento súd priamo nezodpovedá, nemôže sa na druhej strane zbaviť zodpovednosti za to, že napriek tomu, že tento súd mal vedomosť o tom, že v čase keď mu bol spis postúpený, konanie prebiehalo bez akéhokoľvek postupu smerom k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky, viac než rok, neprispôbil tomuto stavu konaniu svoj vlastný postup, a dokonca nepostupoval ani spôsobom, ktorý mu Občiansky súdny poriadok v ust. § 6 výslovne ukladá, teda v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

12. Ako je zrejmé zo samotného vyjadrenia okresného súdu, prvé pojednávanie, ktoré tento súd vo veci sťažovateľky nariadil sa malo uskutočniť po viac než štyri a pol mesiacoch. Keďže z dôvodu práceneschopnosti sudkyne sa neuskutočnilo, ďalší termín pojednávania určil súd na 23. 9. 2014, teda malo sa uskutočniť po desiatich mesiacoch od postúpenia veci Okresnému súdu Košice I...

14. Pokiaľ ide o tvrdenie okresného súdu, že pojednávanie nariadené na deň 23. 9. 2014 bolo odročené pre práceneschopnosť sťažovateľky, toto tvrdenie nie je pravdivé.

15. Ako vyplýva zo zápisnice o tomto pojednávaní, sťažovateľka súhlasila, aby sa pojednávalo v jej neprítomnosti. Na pojednávanie sa neustanovil ani odporca, ktorý rovnako súhlasil s tým, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti a súd vydal uznesenie „Súd vec prejedná v neprítomnosti navrhovateľky a odporcu“. V ďalšom priebehu pojednávania súd oboznámil obsah prípravy pojednávania a listinné dôkazy, ktoré boli obsahom spisu. Po oboznámení s listinnými dôkazmi predniesla právna zástupkyňa sťažovateľky návrhy na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov, ktorých vo svojom prednese aj označila. Právny zástupca odporcu vo svojom prednese uviedol, že nemá žiadne návrhy na vykonanie dokazovania. Súd odročil predmetné pojednávanie na deň 16. 12. 2014, pričom dôvodom na takýto postup bolo „vykonanie ďalšieho dokazovania“. Ako je zrejmé, žiaden z účastníkov nenavrhol výsluch sťažovateľky ako dôkaz podľa ust. § 131 ods. 1 OSP.

16. *Pojednávania nariadeného na deň 16. 12. 2014 sa nezúčastnil ani odporca, ani jeho právny zástupca, a toto bolo odročené na 24. 3. 2015. Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámila, že je práceneschopná a súhlasí s tým, aby súd vykonal pojednávanie v jej neprítomnosti. V uznesení o odročení sa uvádza ako dôvod odročenia, vykonanie ďalšieho dokazovania, výsluch navrhovateľky a vykonanie ďalších dôkazov. Žiadny svedkovia neboli na pojednávanie nariadené na deň 16. 12. 2014 predvolaní.*

17. *Na pojednávaní konanom dňa 24. 3. 2015 sa sťažovateľka nezúčastnila, pričom prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedla zdravotné dôvody neúčasti. Zároveň prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vzniesla námietku zaujatosti, ktorú, vychádzajúc z obsahu e-mailu sťažovateľky, zdôvodnila jej právna zástupkyňa tým, že súd vo veci nekoná a zároveň vyjadrila obavy o to, že tomto súde neprebíha spravodlivé konanie bez prietáhov. Zároveň uviedla prostredníctvom právnej zástupkyne, že námietku zaujatosti doručí do 20 dní súdu.*

18. *Právny zástupca odporcu na pojednávaní dňa 24. 3. 2015 v reakcii na prednes právnej zástupkyne sťažovateľky uviedol, že skutočnosti uvádzané sťažovateľkou nie sú dôvodom na vznesenie námietky zaujatosti a poukázal na to, že pokiaľ ju sťažovateľka odôvodňuje tým, že na košických súdoch pracovala 25 rokov, uplynula lehota stanovená zákonom na vznesenie tejto námietky, uviedol zároveň: „Zároveň by sme chceli uviesť, že zvažujeme podanie podnetu na Centrum právnej pomoci na odňatie poskytnutej právnej pomoci z dôvodu, že navrhovateľka sa opakovane nezúčastňuje pojednávaní na súde“.*

19. *Z vyššie uvedeného vyplýva, že okresný súd vo svojom vyjadrení bez akýchkoľvek zábran a v rozpore so zásadou dôstojnosti, ktorá by mala byť imanentnou súčasťou nielen súdnych pojednávaní, ale aj činnosti súdov vo všeobecnosti, klame ústavnému súdu, keď pripisuje citovaný výrok právnej zástupkyne samotnej sťažovateľky.»*

Napokon sťažovateľka v stanovisku k vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti uviedla:
„... 23. Bez ohľadu na tvrdenie Okresného súdu Košice I o absolútnej neodôvodnenosti sťažnosti, na č. 1. 175 sa nachádza písomné upozornenie predsedu súdu vec pojednávajúcej sudkyňi na vzniknuté prietahy v konaní zo dňa 23. 11.2015.

24. *Na pojednávaní konanom dňa 23. 2. 2016 súd vo veci rozhodol tak, že žalobu sťažovateľky zamietol. Rozhodol napriek neúčasti sťažovateľky na tomto pojednávaní.*

So zreteľom na uvedené nemožno priznať akúkoľvek relevanciu okresným súdom zdôrazňovanej argumentácii o neúčasti sťažovateľky na pojednávaniach ako o okolnosti, na ktorú by mal byť braný zreteľ. Ako už bolo uvedené, sťažovateľka bola v konaní zastúpená právnou zástupkyňou a netrvala na svojej osobnej neúčasti na pojednávaniach. Nežiadala ani raz z dôvodu svojej neúčasti pojednávanie odročiť. Účasť účastníka občianskeho súdneho konania na pojednávaniach, je právom účastníka a nie jeho povinnosťou a samotná neúčasť sťažovateľky na týchto pojednávaniach nijako neprispela k dĺžke konania.

25. Ako už bolo vyššie a aj v sťažnosti uvedené, sťažovateľka v konaní nenavrholala svoj výsluch na dôkaz, ani takýto návrh nepredložil odporca v konaní. Zo zreteľom na osobitný charakter konania o ochrane osobnosti a koncentračnú zásadu ovládajúcu toto konanie, nie je doteraz zrejmé z ktorých konkrétnych ustanovení Občianskeho súdneho poriadku súd vychádzal, ak napriek uvedenému, ako jeden z viacerých dôvodov na odročenie pojednávania zo dňa 16. 12. 2014, uviedol výsluch sťažovateľky. Porozumieť takémuto postupu možno o to menej, že súd vo veci a dňa 23. 2. 2016 rozhodol napriek tomu, že dôkaz výsluchom sťažovateľky nevykonal.

26. Sťažovateľka dáva do pozornosti ústavnému súdu, že napriek tomu, že okresný súd odročoval pojednávania z dôvodu vykonávania ďalšieho dokazovania, v skutočnosti žiadne dokazovanie, z dôvodu ktorého pojednávania odročoval nevykonal, a ani v rámci prípravy pojednávanií nevykonal žiadne úkony smerujúce k vykonaniu dokazovania.

27. Nakoniec sťažovateľka poukazuje na to, že napriek tomu, že rozsudok v jej veci bol vyneseneý dňa 22. 3. 2016, spis bol predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu 7. 10. 2016, teda viac než po pol roku. Vzhľadom na to, že z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že dňa 5. 10. 2016 mu bola doručená výzvy ústavného súdu na vyjadrenie, nemožno mať žiadne rozumné pochybnosti o tom, že práve táto a len táto skutočnosť primala okresný súd k tomuto úkonu.

28. Sťažovateľka poukazuje na obsah svojej ústavnej sťažnosti a tohto podania, je presvedčená o tom, že sú splnené podmienky na to, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol o porušení v nej namietaných práv sťažovateľky postupom Okresného súdu Košice I.“

8. Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení k sťažnosti z 10. októbra 2016, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

12. Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

15. Pokiaľ ústavný súd v ďalšom texte poukazuje na Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), ide o znenie platné do 1. júla 2016.

16. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

17. Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

18. Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný vykonávať vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň konania nového pojednávania a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú

právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

20. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že spory o ochranu osobnosti s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy tvoria súčasť bežnej sporovej agendy všeobecných súdov, pričom o takýto prípad ide aj v predmetnej veci. Ústavný súd poznamenáva, že napadnuté konanie nie je ani právne ani fakticky zložitá, metodika všeobecných súdov na postup v týchto veciach je dostatočne jasná a je podopretá aj stabilizovanou judikatúrou.

21. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 39 C 336/2013, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania.

Ústavný súd hodnotiac správanie sťažovateľky na základe obsahu súdneho spisu konštatuje, že vo významnom rozsahu ovplyvnilo samotný priebeh napadnutého konania.

Rozsiahlu argumentáciu sťažovateľky zdôrazňujúcu, že okresný súd mohol napriek jej neúčasti na všetkých nariadených pojednávaniach konať, pretože prostredníctvom svojej právnej zástupkyne dávala súhlas na to, aby sa pojednávalo bez jej prítomnosti, ústavný súd nemohol celkom akceptovať.

Podľa názoru ústavného súdu práve opakované nedostavovanie sa sťažovateľky na nariadené pojednávania a najmä opakované vznášanie námietok zaujatosti sudcov okresného súdu, ale aj Okresného súdu Košice II a Okresného súdu Košice-okolie je potrebné vyhodnotiť ako skutočnosti, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili priebeh a dĺžku napadnutého konania a ústavný súd ich zobral do úvahy pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia.

22. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup okresného súdu.

23. Ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že okresný súd sa stal na konanie vo veci príslušným až prikázaním veci na základe rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 6 NcC 25/2013 z 30. septembra 2013, je potrebné zohľadniť, že napadnuté konanie v takej citlivej veci pre sťažovateľku (ochrana osobnosti) už dovtedy prebiehalo na Okresnom súde Košice II od 25. októbra 2010.

Celkovú dĺžku napadnutého konania (viac ako 6 rokov) až do jeho právoplatného skončenia rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 433/2016 z 2. februára 2017 vyhodnotil ústavný súd v okolnostiach danej veci z ústavnoprávneho hľadiska ako neakceptovateľnú. Ústavný súd poznamenáva, že prietahy v napadnutom konaní konštatovala aj verejná ochrankyňa práv v upovedomení o výsledkoch vyhovenia podnetu sťažovateľky z 10. novembra 2015, na čo následne reagoval predseda okresného súdu 23. novembra 2015 písomným upovedomením, v ktorom zákonnej sudkyňi uložil konať vo veci bez prietahov.

24. Na základe uvedeného dospel ústavný súd k názoru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

26. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

27. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov v nej uvedených. Poukázala najmä na to, že „*nekoncentrovaný a neefektívny postup Okresného súdu Košice I, poznačený zjavným nedostatkom pozornosti, ktorú by mal súd venovať obsahu a účelu na vec sa vzťahujúcich ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, vyvolala u nej nezvratný pocit márnosti jej úsilia domôcť sa ochrany svojich práv a jej viera v efektívnosť fungovania súdneho systému ochrany práv je navždy otrasená*“.

28. Priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy, nie kompenzáciou za neúspech v konaní, podľa názoru ústavného súdu v danom prípade neprichádza do úvahy, keďže sťažovateľka zásadným spôsobom prispela k predĺženiu priebehu napadnutého konania, na čo ústavný súd poukázal pri vyhodnotení veci podľa druhého kritéria, a preto ústavný súd v okolnostiach danej veci sťažovateľke finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 3 výroku tohto nálezu).

29. Napriek tomu, že ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, okresnému súdu neprikázal konať bez zbytočných prietáhov, pretože napadnuté konanie bolo rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 433/2016 z 2. februára 2017 právoplatne skončené 24. februára 2017, a preto ústavný súd návrhu sťažovateľky uplatnenom podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde nevyhovел (bod 3 výroku tohto nálezu).

30. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní o jej sťažnosti advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

31. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €.

32. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,58 €) sumu 303,16 €.

33. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok) v lehote uvedenej v bode 2 výroku tohto nálezu.

34. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2017